

Programmabegroting 2020

Voorne-Putten

Ontwerpbegroting

2020

Inhoudsopgave

1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	2
2. UITGANGSPUNTEN	4
3. PROGRAMMAPLAN	6
3.1 PROGRAMMA 1: BEHEER, ONDERHOUD EN EXPLOITATIE GEBIEDEN	6
3.2 PROGRAMMA 2: ONTWIKKELING	11
3.3 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	13
3.4 OVERZICHT OVERHEADKOSTEN	15
4. PARAGRAFEN	17
4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	17
4.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	20
4.3 FINANCIERING	22
4.4 GRONDBELEID	23
4.5 BEDRIJFSVOERING	25
5. FINANCIËLE BEGROTING	26
6. BIJLAGEN	33

1. Bestuurlijke samenvatting

Toekomst recreatieschap

Het Algemeen Bestuur heeft in 2016 ingestemd met het continueren van de gemeenschappelijke regeling met alleen de gemeenten Brielle, Hellevoetsluis, Nissewaard en Westvoorne. Hoe dit vormgegeven zal worden onderwerp van nader onderzoek. Het Dagelijks Bestuur heeft in 2017 opdracht gegeven aan de samenwerkende deelnemende gemeenten voor het uitvoeren van onderzoek naar welke taken (of delen daarvan) en verantwoordelijkheden door de gemeenten zelf kunnen worden uitgevoerd na 31-12-2018 (datum einde samenwerkingsovereenkomst VPR-SBB-PZH) en wat daar zoal bij komt kijken. Eind 2017 heeft de uitkomst hiervan geleid tot het besluit van de gezamenlijke gemeenten om zelf een businesscase op te laten stellen. Deze businesscase is inmiddels afgerond en heeft eind 2018 geleid tot het besluit om een kwartiermaker/bestuursecretaris aan te wijzen. Deze functionaris werkt in 2019 aan de bestuurlijke wens om vanuit de deelnemers meer grip te verkrijgen op het recreatieschap, de governance te verbeteren en een scheiding aan te brengen tussen het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap. Eind 2018 hebben het recreatieschap en Staatsbosbeheer besloten gebruik te maken van de optie om de overeenkomst 2017/2018 te verlengen tot uiterlijk 31 december 2020

Gebiedswijzigingen

Conform afspraak met gemeente Rotterdam is de Landtong Rozenburg nog een jaar na uittreding van de gemeente bij het schap in beheer en onderhoud gebleven. Vanaf 2019 is het beheer en onderhoud overgedragen aan de gemeente. De hiermee gemaakte financiële afspraken zijn in de voorliggende begroting verwerkt.

Gebiedsontwikkeling

Kwaliteitsimpuls Voorne-Putten

In 2017 is ervoor gekozen om het onderzoek naar de mogelijkheden voor een kanonetwerk uit te stellen in afwachting van de realisatie van het zgn. Kreekenplan. In plaats daarvan is ervoor gekozen om de wens uit de regio om het Vaarnetwerk tot een meer robuust plan op te schalen te honoreren. Dit heeft geleid tot het project 'Kwaliteitsimpuls Brielse Meer/Bernisse. In dit project wordt aangesloten op onderdelen uit de visie Beleef en Bereik Bernisse. Het project is in twee fasen opgeknipt. Fase 1 is financieel gedekt, zowel qua investeringsbudget als beheergelden. Uitvoering is gestart in 2018 en loopt door in 2019.

Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer

De gemeente Westvoorne heeft het uitwerken van haar Ontwikkelvisie Oostvoornse Meer naar een definitief ontwerp in 2017/2018 aan het schap toevertrouwd. In samenwerking met de gemeente Westvoorne en lokale ondernemers is een ontwerp uitgewerkt dat aansluit bij de beschikbare beheergelden zonder geweld te doen aan de oorspronkelijke ambitie. Het project is in 2018 voorbereid en wordt in 2019 uitgevoerd.

Gebiedsontwikkeling Oud Hoenderhoek in Bernissegebied

In 2018 is in nauw overleg met gemeente Nissewaard een uitvraag op de markt gezet gericht op een bredere ontwikkelopgave van de locatie van het voormalige horecapand La Campagne en omliggend gebied. Na het doorlopen van een zorgvuldige selectieprocedure is uiteindelijk in principe overeenstemming bereikt met een nieuwe ondernemer. Het oude gebouw wordt gesloopt en een vergaderlocatie wordt gerealiseerd welke geheel energieneutraal wordt. Onderzocht wordt of er ook horeca kan worden gevestigd.

Kwaliteitsimpuls Quackstrand-Haringvlietdam

In 2018 is het Definitief Ontwerp voor de kwaliteitsimpuls Quackstrand-Haringvlietdam vastgesteld. In 2019 start de uitvoering met aanleg van de botenhelling en steiger, waar zowel de Landschapstafel Haringvliet als het Droomfonds Haringvliet (via Sportvisserij NL) en Sportvisserij Zuidwest Nederland aan bijdragen. De uitvoering van de overige maatregelen start na de zomer 2019.

Actualisatie overeenkomsten Haringvlietsluizen/Quackstrand

In verband met het opheffen van natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta is het beheer over enkele stranden in het Haringvliet overgekomen. Voormeld schap had alleen voor het strand rondom de Haringvlietsluizen (“het oeverland gelegen aan de zuidoostzijde van de Haringvlietdam, ca 17 ha groot”) een juridische positie, zijnde een huurcontract met de Staat. De tenaamstelling van dit huurcontract zal worden gewijzigd naar Recreatieschap Voorne-Putten. Uit deze naamswijziging vloeien nog enkele andere werkzaamheden voort, waaronder het aangaan van een contract met een gebruiker en gesprekken met de Staat en Rijkswaterstaat in verband met de eventuele plaatsing van windmolens in dit gebied. Voor de hieruit voortvloeiende werkzaamheden is een krediet aangevraagd en verkregen.

Financiële samenvatting

Voor 2020 ligt er een sluitende begroting met een deelnemersbijdrage van € 1.078.022, een subsidiebijdrage van de gemeente Rotterdam van € 150.000 en een subsidie van de provincie Zuid-Holland van € 975.249. De deelnemersbijdrage wordt gespecificeerd weergegeven in programma 3.3. Voor een nadere specificatie van de lasten en baten wordt verwezen naar de diverse programma's. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de meerjarenraming en de vermogenspositie.

2. Uitgangspunten

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze wetsaanpassing heeft onder meer gevolgen voor de indieningstermijn van de programmabegroting. In de praktijk betekent dit dat de programmabegroting half april voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar gereed moet zijn.

Het uitgangspunt voor de programmabegroting 2020 is het bestaande en aanvaarde beleid, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2019, de Najaarsrapportage 2018 en de besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2019. De meerjarenbegroting 2020 en verder zal voor de komende jaren op basis van de strategische agenda meer beleidsrijke elementen bevatten gericht op de toekomstige toeristische en recreatieve initiatieven. De opbrengsten uit huren, pachten, e.d. zijn conform de actuele contracten bijgesteld en ook worden eventuele nieuwe (externe) ontwikkelingen (bij bestaand beleid) meegenomen. De structurele effecten die voortkomen uit de conceptjaarrekening 2018 zijn verwerkt in de 1e begrotingswijziging 2019 en in de begroting 2020.

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2020 is een indexatie van 3,4% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering wordt toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt in principe niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel). Voor de meerjarenraming 2021 tot en met 2023 is geen indexering toegepast.

De begroting 2020 en de meerjarenraming 2021-2023 moeten, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Als dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. De nadere uitwerking is opgenomen in de financiële begroting (zie hoofdstuk 5).

In de tripartiete overeenkomst tussen Provincie Zuid-Holland, Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg en Staatsbosbeheer zijn partijen overeengekomen dat de dienstverlening in de jaren 2017 en 2018 door Staatsbosbeheer wordt ingevuld. Eind 2018 hebben het recreatieschap en Staatsbosbeheer besloten gebruik te maken van de optie om de overeenkomst 2017/2018 te verlengen tot uiterlijk 31 december 2020.

Met de provincie is bij wijze van uittreedvoorwaarden de 'Financieringsovereenkomst VPR-PZH' in het AB van 15 december 2016 goedgekeurd. Hierin is de wijze en mate van financiële betrokkenheid in de toekomst van de provincie bij het recreatieschap vastgelegd. De financieringsovereenkomst is in deze begroting verwerkt. Deze bijdrage PZH 2019 is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdragen, maar is opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten.

De gemeente Rotterdam heeft in 2016 besloten eveneens haar deelname aan het recreatieschap te beëindigen en per 1-1-2018 uit te treden. De 'Hoofdpijnen overeenkomst Uittreding Rotterdam' is door het Algemeen Bestuur op 15 december 2016 vastgesteld ter nadere uitwerking. De nadere uitwerking is door het dagelijks bestuur vastgesteld op 5 oktober 2017. De bijdrage van de gemeente Rotterdam is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdrage, maar is opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten.

3. Programmaplan

Het programmaplan is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- *Programma 1 Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden*
- *Programma 2 Ontwikkeling*
- *Overzicht algemene dekkingsmiddelen*
- *Overzicht overheadkosten*

In dit hoofdstuk wordt per programma een toelichting gegeven op de ambities, de voorgestelde aanpak om deze ambities te realiseren en wat de kosten hiervoor zijn.

3.1 Programma 1: Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Ambitie: Wat willen we bereiken?

De natuur- en recreatiegebieden vallend binnen de gemeenschappelijke regeling worden onderhouden conform het principe ‘schoon, heel en veilig’ voor een optimaal gebruik door de bezoekers. Onder het beheer van de gebieden vallen tevens diverse exploitaties, die bijdragen aan de recreatieve kwaliteit.

Het bestuur heeft in 2015 aangegeven te willen investeren in de kwaliteit van de bestaande recreatiegebieden op Voorne-Putten-Rozenburg.

Dit heeft onder meer geresulteerd in het project Vaarnetwerk VP. Hiervoor wordt inmiddels de term “Kwaliteitsimpuls Voorne-Putten”, veelal uitgesplitst in “Kwaliteitsimpuls Brielse Meer” en “Kwaliteitsimpuls Bernisse” gebruikt, wat de lading beter dekt.

Inzetten op de kwaliteit van de gebieden, betekent ook blijven inzetten op de kwaliteit van de bosvakken. Voor de bosvakken wordt gestreefd naar een toekomstbestendiger bos met een hogere belevingswaarde. Ook in 2020 zal de Essentaksterfte en de communicatie daarover nog extra aandacht vragen.

Hoewel belevingskwaliteit in de recreatiegebieden van groot belang is, is ook de ecologische kwaliteit en de natuurwaarde van belang. Omdat de recreant anno nu in veel gevallen ook natuurwaarde belangrijk vindt, is het streven deze aspecten zoveel mogelijk in het reguliere beheer te combineren.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

Het beheer, onderhoud en de exploitatie van de gebieden wordt gerealiseerd door middel van de volgende producten:

1. Gebiedsbeheer
2. Economisch beheer
3. Regelgeving & handhaving
4. Communicatie

Ad.1 Gebiedsbeheer

Het product gebiedsbeheer betreft het doen onderhouden van de natuur- en recreatiegebieden en de daarbij behorende beheertaken. De basis voor de reguliere onderhoudswerkzaamheden is beschreven in het terreinbeheermodel (TBM). Dit model is opgebouwd uit doeltypen met specifieke recreatieve doelen en maatregelen gerelateerd aan marktconforme normprijzen per doeltipe. Continue evaluatie van de onderhoudswerkzaamheden draagt bij aan het voortdurend actualiseren van het terreinbeheermodel en het beheersbaar houden van zowel de te treffen onderhoudsmaatregelen als de kosten. Ten behoeve van de werkzaamheden voor het groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van een jaarlijks geactualiseerde meerjarenonderhoudsprognose. Hiermee worden voorzieningen getroffen voor toekomstig groot onderhoud. Met behulp van het uitvoeren van diverse inspecties, wordt de staat van het beoogde groot onderhoud getoetst. De bevindingen uit deze voortdurende evaluatie worden verwerkt alvorens de werkzaamheden worden uitgevoerd. Het product gebiedsbeheer bestaat verder o.a.

uit:

- inventariseren en selecteren partijen die in staat zijn om (een deel van het) natuur- en recreatiegebied te onderhouden;
- maken van afspraken met partijen
- meldingen, afstemming gemeenten, waterschappen

Bosvakkenaanpak en bestrijding Essentaksterfte

De kwaliteit van de bossen blijft in 2020 een belangrijk aandachtspunt. De gevolgen van de essentaksterfte zijn zichtbaar in het gebied. Om een goede boskwaliteit te bereiken zal de bosvakkenaanpak, welke in 2017 is gestart, worden voortgezet. Ambitie binnen de bosvakkenaanpak is een toekomstbestendig bos met meer variatie en hogere belevingswaarde.

Natuurvriendelijker beheer

Kwaliteit betreft niet alleen het visuele, ook de ecologie van de gebieden valt onder het kwaliteitsaspect. Met actuele problemen zoals de massale bijensterfte in het vizier, kijkt Staatbosbeheer waar zij het beheer natuurvriendelijker kan maken. Zo zijn er bijvoorbeeld terreinen welke beheerd worden als ligweide, die echter weinig of niet meer als zodanig gebruikt worden. Uit gesprekken met bewoners en gebruikers komt naar voren dat de recreant anno nu juist ook geniet van natuur dichtbij huis. Waar natuur wordt gerealiseerd door extensivering van het beheer kan het mes aan twee kanten snijden: meer natuur(beleving) en lagere kosten. Niet overal is echter ruimte en gelegenheid om natuurwaarden te verhogen door minder te beheren. Soms betekent natuurvriendelijker ook een intensiever beheer, doordat maaimachines vaker moeten terugkomen vanwege een gefaseerd beheer (Sinusbeheer). Met deze werkwijze is in 2018 een experiment uitgevoerd in de Uitwaaijer (mede op verzoek van bewoners), gevolgd door delen van de Brielse Maas (voormalige ligweiden). Deze pilot is geslaagd waardoor per 2020, wanneer nieuwe bestekken starten, de werkwijze grootschaliger toegepast wordt.

Groot onderhoud

Vanuit de meerjarenplanning groot onderhoud wordt in 2020 aandacht gegeven aan duurzaam bosbeheer, oeververdedigingen, bruggen, steigers en vlonders.

Ad.2 Economisch beheer

De taken die binnen economisch beheer worden uitgevoerd zijn:

- Beheer grondpositie
- Beheer exploitaties

Beheer grondposities

Het beheer van grondposities betreft het actief beheer van de grondpositie (gronden en opstallen binnen het werkingsgebied) zodanig dat dit bijdraagt aan de lange termijn strategie van het natuur-, en recreatieschap. Het resultaat hiervan is dat voldaan wordt aan de rechten en plichten die het bezit van grond met zich meebrengt. Hieronder valt ook het afstoten van posities die geen recreatief belang dienen, alsmede het verwerven van gronden die van belang kunnen zijn voor toekomstige ontwikkelingen van het natuur- en recreatieschap.

Beheer exploitaties

Het beheer van exploitaties heeft betrekking op het aangaan van overeenkomsten met derden gericht op de exploitatie en/of het gebruik van schapsgronden en –opstallen (passend binnen de huidige ambities van het natuur- en recreatieschap), alsmede het actief administratief, financieel, juridisch en relationeel beheren van deze overeenkomsten. Het resultaat is het vastleggen en actief beheren van privaatrechtelijke afspraken, waarbij een optimale netto-opbrengst wordt nagestreefd. Er blijft worden ingezet op tijdige indexering, gebruikmaking van de contractuele herzieningsmomenten en doorbelasting van heffingen en belastingen.

Indien binnen programma ontwikkeling of kwaliteitsimpuls waarvoor een separaat urenbudget of krediet beschikbaar is gesteld behoefte is aan een van de taken uit het product *economisch beheer*, dan komen de uren niet ten laste van product *economisch beheer*, maar ten laste van dit separate urenbudget of krediet.

Ad.3 Regelgeving & handhaving

Regelgeving & handhaving bestaat uit de volgende onderdelen:

- Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen
- Toezicht en handhaving

Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

De natuur- en recreatiegebieden kunnen gebruikt worden voor het recreëren door individuen en door groepen. Voor beide vormen van gebruik geldt dat niet alles altijd mag en kan. Wanneer een gebruiker, organisatie of ondernemer een bepaalde activiteit wil uitvoeren binnen het recreatieschap, vraagt hij hiervoor een vergunning, ontheffing of toestemming aan bij Staatsbosbeheer. Dit komt voort uit de doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling en vastgestelde verordening. Staatsbosbeheer verleent vergunningen en ontheffingen op basis van de vastgestelde verordening van het schap.

Toestemmingen worden vanuit de eigenstandige privaatrechtelijke bevoegdheid van het schap zelf gegeven.

Toezicht en handhaving

Toezicht en Handhaving (T&H) bestaat uit de onderdelen gastheerschap, toezicht en daadwerkelijke handhaving. Tevens is de regierol bij samenwerking van belang. De invulling van deze onderdelen leidt tot een compleet palet van activiteiten op de doelstelling “schoon, heel en veilig” in een gebied. Dit palet wordt ingevuld op basis van de aard, inrichting en het gebruik van het gebied.

Basisuitgangspunten voor de inzet van T&H zijn de veiligheid van de gebruikers van de gebieden zo goed mogelijk waarborgen en de eigendommen van het schap schoon en heel te houden. Hiermee wordt prioriteit gegeven aan de veiligheid van de recreant en worden andere zaken alleen aangepakt als de beschikbare middelen niet volledig aan handhaving besteed moeten worden.

In 2020 zal o.a. aandacht worden besteed aan de volgende onderwerpen:

- Controle van uitgegeven vergunningen, ontheffingen en toestemmingen
- ligplaatsenbeleid en de hierbij behorende winterregeling;
- Illegaal kamperen en achterlaten afval en overtredingen van de Algemene Verordening van het Recreatieschap Voorne Putten;
- Hondenbeleid, o.a. loslopende honden op ligweides en strandjes;
- Overlast door hangjeugd, open vuren in een niet geëigend toestel;
- Houtdiefstal (essentaksterfte).

Ad.4 Communicatie

Het bestuur wordt ondersteund in het vertalen van haar ambities aan het publiek en de stakeholders. Dit wordt bereikt door de communicatie zoveel mogelijk af te stemmen op de recreatieve wensen van bewoners en recreanten, maar ook door samenwerking met ondernemers en gebiedspartijen.

Grote (ontwikkel)projecten en ingrijpende beheeractiviteiten zoals de aanpak van Essentaksterfte worden vanuit communicatief perspectief geadviseerd en begeleid. Communicatie-activiteiten van het recreatieschap vinden deels plaats via de digitale media zoals Heerlijk Buiten. Promotie van Voorne-Putten loopt niet via het schap maar via Stichting Marketing Op Voorne Putten en de daaraan verbonden organisatie en gelanceerd merk. Op digitaal vlak worden links naar elkaar opgenomen.

Financiën: Wat gaat het kosten?

Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Lasten			
Gebiedsbeheer	2.753.298	2.333.503	2.403.454
Economisch beheer	184.504	180.700	188.611
Regelgeving & handhaving	418.800	352.400	364.400
Communicatie	11.700	22.100	22.800
Totaal lasten	3.368.302	2.888.703	2.979.265
Baten			
Gebiedsbeheer	385.197	362.280	362.280
Economisch beheer	697.315	677.500	711.000
Regelgeving & handhaving		-	-
Communicatie		-	-
Totaal baten	1.082.512	1.039.780	1.073.280
Saldo gewone bedrijfsvoering	2.285.790-	1.848.923-	1.905.985-
Kredieten			
Lasten kredieten	316.416	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	256.651	-	-
Saldo kredieten	59.765-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	2.345.555-	1.848.923-	1.905.985-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	608.682	42.000	42.000
Onttrekking reserves	667.890	-	29.714
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	59.208	42.000-	12.286-
Resultaat	2.286.347-	1.890.923-	1.918.271-

Kredieten

Er zijn geen kredieten die doorlopen in 2020.

3.2 Programma 2: Ontwikkeling

Ambitie: Wat willen we bereiken?

Het bestuur wordt geadviseerd over de implementatie van mogelijke nieuwe ontwikkelingen die passen binnen de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling en die een recreatieve meerwaarde opleveren en/of de natuurwaarde versterken.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

Het bestuur wordt geadviseerd over in te nemen standpunten ten aanzien van initiatieven die de doelstelling van het schap raken. Zo wordt inspraak geleverd op 'ruimtelijke plannen' en initiatieven van derden. Hiervoor wordt het product Planvorming & gebiedsontwikkeling geleverd.

Planvorming & gebiedsontwikkeling

In overleg met alle betrokkenen wordt een gemeenschappelijk kader geboden op de gewenste ontwikkeling in het werkingsgebied van het schap, aansluitend op de ambitie van het bestuur, de vraag van de recreant (leefstijlen) en het aanbod (positionering van het specifieke gebied). Tevens worden alle voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden gedaan die noodzakelijk zijn om (een deel van) het gebied te (her)ontwikkelen conform de ambitie van het bestuur. Hiermee wordt samen met de omgeving van het schap ingespeeld op actuele trends en ontwikkelingen. Tot dit product behoort ook strategische of anticiperende verwerving en het tijdelijk beheer in het kader van vastgoed.

Op basis van eerder ingezette ambities en de bestuursvoorstellen (in voorbereiding) lopen de volgende ontwikkelingen in 2020 :

- Het bestuur heeft besloten te investeren in de kwaliteit van de bestaande recreatiegebieden op Voorne-Putten met als kapstok het in 2016 vastgestelde uitvoeringsprogramma Vaarnetwerk (zie verder programma 1).
- In samenwerking met de gemeente Nissewaard zal bezien worden op welke wijze het recreatieschap kan bijdragen aan de invulling van de nw visie Bernissevisie Beleef en Bereik Bernisse.

Te zijner tijd zal over deze ambities middels bestuursbesluit worden besloten.

Financiën: Wat gaat het kosten?

Programma 2. Ontwikkeling	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Lasten			
Planvorming & gebiedsontwikkeling	121.200	104.800	108.400
Marketing & productontwikkeling	-	-	-
Totaal lasten	121.200	104.800	108.400
Baten			
Planvorming & gebiedsontwikkeling	-	-	-
Marketing & productontwikkeling	-	-	-
Totaal baten	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	121.200-	104.800-	108.400-
Kredieten			
Lasten kredieten	83.001	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	83.001	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	121.200-	104.800-	108.400-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	16.219	-	-
Onttrekking reserves	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	16.219-	-	-
Resultaat	137.419-	104.800-	108.400-

Kredieten

Project Quackstrand is gestart in 2017 en loopt door in 2020. Afhankelijk van de planning van de werkzaamheden zal een deel van de kosten voor het recreatieschap in 2020 worden verrekend. De hoogte van het bedrag kan niet exact worden aangegeven. De inschatting is dat in 2020 nog gewerkt zal worden in het Voornes Duin aan het parkeerlandschap, de boulevard en de strandvergroting.

De begroting van het totale werk is 3.190.000,- . Het aandeel van het recreatieschap daarin bedraagt 407k. We verwachten dat ca. 25% procent van de werkzaamheden in 2020 doorloopt. Dit betekent voor de bijdrage van het recreatieschap ca. 100k.

3.3 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene Dekkingsmiddelen	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Lasten			
Algemene dekkingsmiddelen	694	500	500
Onvoorziene lasten	-	-	-
Totaal lasten	694	500	500
Baten			
Subsidiebijdrage provincie Zuid-Holland	975.249	975.249	975.249
Subsidiebijdrage gemeente Rotterdam	531.408	150.000	150.000
Deelnemersbijdrage	1.195.052	1.042.574	1.078.022
Totaal baten	2.701.709	2.167.823	2.203.271
Saldo gewone bedrijfsvoering	2.701.015	2.167.323	2.202.771
Kredieten			
Lasten kredieten		-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)		-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	2.701.015	2.167.323	2.202.771
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	828.137	-	-
Onttrekking reserves	800.000	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	28.137-	-	-
Resultaat	2.672.878	2.167.323	2.202.771

Deelnemersbijdrage

Verdeling deelnemersbijdrage		Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage	Inwoners per 01-01-2019
	2019	2020		
Gemeente Nissewaard	668.413	583.549	54,13%	84.797
Gemeente Brielle	113.670	118.256	10,97%	17.184
Gemeente Hellevoetsluis	163.180	275.551	25,56%	40.041
Gemeente Westvoorne	97.311	100.666	9,34%	14.628
	1.042.574	1.078.022	100%	156.650

De deelnemersbijdrage wordt ten laste gebracht naar rato van het aantal inwoners per gemeente. Het inwoneraantal wordt bepaald aan de hand van de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) per 1 januari van het jaar waarin de begroting wordt vastgesteld waaruit het te verrekenen exploitatiesaldo blijkt (t-1).

De begroting 2019 wordt nog aangepast op het eind 2018 door het recreatieschap genomen besluit om de verdeelsleutel te herzien. De verdeling van de deelnemersbijdrage 2019 wordt daarmee als volgt.

Deelnemer	Oude verdeelsleutel		Herziene verdeelsleutel		
	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage	Inwoners per 01-01-2018	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	percentage
Gemeente Nissewaard	668.413	64%	85.801	572.934	55%
Gemeente Brielle	113.670	11%	17.040	113.784	11%
Gemeente Hellevoetsluis	163.180	16%	38.784	259.979	25%
Gemeente Westvoorne	97.311	9%	14.508	96.877	9%
	1.042.574	100%	156.133	1.042.574	100%

3.4 Overzicht Overheadkosten

Ambitie: Wat willen we bereiken?

Kwalitatief hoogwaardige bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap

Daarbij wordt rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het schap. Dit netwerk bestaat uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en stakeholders in het schapsgebied.

Tevens het voorbereiden van bestuursvergaderingen inclusief een verslaglegging van bestuursvergaderingen en het zorgdragen voor het uitvoeren van de actiepunten.

Passend bij de ambitie van het bestuur wordt gestreefd naar een optimale bestuursondersteuning, waarin de uitgangspunten als vermindering van bestuurlijke drukte en een vermindering van regeldruk vertaald worden.

Aanpak: Wat gaan we daarvoor doen?

De ondersteuning van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur vindt plaats door het leveren van de volgende producten:

1. Bestuursproducten
2. Juridische ondersteuning en advisering
3. Financiën

Ad.1 Bestuursproducten

De bestuursproducten omvatten:

- Het voorbereiden en plannen van bestuursvergaderingen
- Het verslagleggen van bestuursvergaderingen en het (laten) uitvoeren wat afgesproken is
- Het signaleren van knelpunten in de uitvoering en het aandragen van oplossingen
- Eerste aanspreekpunt zijn voor schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat en stakeholders voor alle zaken/ projecten die in schapsverband spelen
- Het vertegenwoordigen van de schapsbesturen in ambtelijke en bestuurlijke netwerken en gremia van de deelnemers
- Het opstellen en uitvoeren van additionele opdrachten en beleidsadviezen waarmee het bestuur in staat wordt gesteld om richting en middelen vast te stellen

Ad.2 Juridische ondersteuning en advisering

Dit product heeft betrekking op de (algemene) juridische advisering op het gebied van publiek- en privaatrecht en het implementeren, toepassen en evalueren van wet- en regelgeving relevant voor de gemeenschappelijke regeling (zoals Europese regelgeving, de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Algemene wet bestuursrecht). Ook het behandelen van bezwaar- en beroepzaken en zaken op grond van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur) en Wet Bibop (Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur), behoren tot de juridische ondersteuning en advisering.

Ad.3 Financiën

In het kader van de financiële ondersteuning worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- verzorgen van de financiële administratie van de gemeenschappelijke regeling: tijdige en systematische vastlegging van baten, lasten en in- en uitgaande geldstromen;
- incasseren van gelden als gevolg van verkoop, heffing en/of in privaatrechtelijke overeenkomsten overeengekomen vergoedingen.
- toetsen van bestuursvoorstellen op incidentele en/of structurele financiële consequenties;
- het voeren van periodieke budgetgesprekken met budgethouders en projectleiders
- opstellen van de planning & control producten, zoals begroting, najaarsrapportage en jaarstukken;
- begeleiden van de werkzaamheden van de accountant (interim controle, subsidie-controles, jaarrekeningcontrole).

Overhead	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Lasten			
Bestuursproducten	102.263	91.400	94.500
Juridische ondersteuning en advisering	13.200	14.600	15.100
Financiën	75.281	65.600	66.500
Totaal lasten	190.744	171.600	176.100
Baten			
Bestuursproducten	-	-	-
Juridische ondersteuning en advisering	-	-	-
Financiën	-	-	-
Totaal baten	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	190.744-	171.600-	176.100-
Kredieten			
Lasten kredieten	27.655	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	9.127	-	-
Saldo kredieten	18.528-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	209.272-	171.600-	176.100-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Toevoeging reserves	-	-	-
Onttrekking reserves	18.529	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	18.529	-	-
Resultaat	190.743-	171.600-	176.100-

Krediet

Toelichting:

Er zijn geen kredieten die doorlopen in 2020.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het recreatieschap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd of ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het recreatieschap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Vervallen risico's				
Risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden	Impact (uitgaande van vier jaar)*
Beheer nieuwe recreatieve voorzieningen project Toeristisch-recreatieve impuls Oostvoornse Meer	Vervallen. De beperking in beheerlasten zijn in het definitief ontwerp, in overleg met de gemeente Westvoorne, verwerkt waarmee het ontwerp passend bij het beheerbudget is gemaakt.			
1. Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen	Verhoging incidentele en structurele lasten.	p.m.	Laag	p.m.
Totaal		€ p.m.		€ p.m.

* De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 80%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 20% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

Beschrijving openstaande risico's

1. Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen

Met ingang van 1 januari 2016 is de Vpb-plicht voor overheidslichamen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, ingevoerd. De vennootschapsbelastingrisico's zijn inmiddels in beeld gebracht. Daarbij is uitgegaan van de begroting 2015 en de realisatie 2016. Per activiteit of cluster van activiteiten is beoordeeld of met de uitvoering van de betreffende activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven. Er is sprake van een fiscale onderneming indien aan elk van de volgende drie voorwaarden is voldaan:

1. Duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
2. Deelname aan het economisch verkeer;
3. Winstoogmerk en/of concurrentie.

Voor een aantal activiteiten, vallend onder economisch beheer (huren en erfpacht) is waarschijnlijk geen sprake van een fiscale onderneming, omdat geen sprake is van deelname aan het economisch verkeer. Aan dit criterium is niet voldaan aangezien de activiteiten beperkt zijn tot 'normaal vermogensbeheer'. In dit geval kan worden gesteld dat sprake is van normaal vermogensbeheer, omdat er slechts beperkt arbeid wordt verricht en er geen causaal verband is tussen arbeid en rendement.

Voor de overige activiteiten is ook geen sprake van een fiscale onderneming omdat geen sprake is van structurele vermogensoverschotten of wordt het standpunt ingenomen dat een vrijstelling kan worden toegepast, zodat geen vennootschapsbelasting is verschuldigd.

Aangezien het ingenomen standpunt van de recreatieschappen (nog) niet is afgestemd met de Belastingdienst, blijft de vennootschapsbelasting een beperkt risico. Dit is niet te kwantificeren en wordt derhalve beschouwd als een pro memorie-post.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

De stand van de Algemene Reserve is per eind 2018 ca. € 2,0 miljoen

Rekening houdend met het voorstel van de resultaatbestemming (ca. 4.100 euro) van deze jaarrekening en de claims (ca. 10.000 euro) bedraagt de Algemene Reserve ca. € 2,0 mln. De gekwantificeerde risico's zijn op PM gesteld. Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen uitstekend te noemen.

Kengetallen

Voor het verhogen van de transparantie en om makkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten worden met ingang van de begroting 2017 een aantal voorgeschreven kengetallen opgenomen. De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
netto schuldquote	-81%	-87%	-89%	-91%	-104%	-111%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-81%	-87%	-89%	-91%	-104%	-111%
solvabiliteitsratio	32%	48%	49%	51%	50%	50%
structurele exploitatieruimte	4%	0	0	0	0	0

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” worden ook de verstrekte leningen meegenomen.

Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

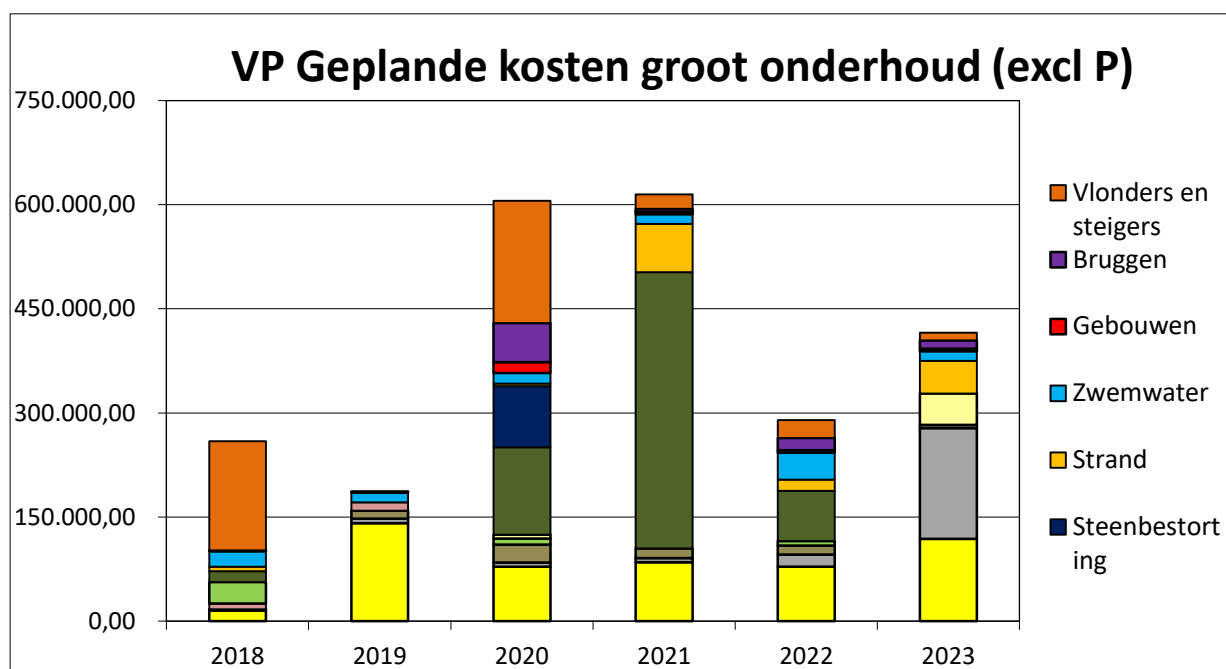
Jaarlijks worden de geplande uitgaven, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elke vier jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is. In 2015 heeft voor het laatst een herijking van TBM plaatsgevonden die tot een nieuwe dotatie heeft geleid.

Vervangingsinvesteringen voor kunstwerken (>€ 50.000) en gebouwen worden apart aan het bestuur ter besluitvorming aangeboden en lopen sinds 2016 niet via de egalisatievoorziening maar via de daartoe ingestelde Reserve Vervangingsinvesteringen.

In onderstaande tabel is het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud te zien voor de komende jaren (inclusief P).

Stand voorziening	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand voorziening per 1/1	2.686.325	1.811.699	1.624.063	1.591.110	1.547.296	1.900.060
Dotatie	902.187	719.800	705.925	705.925	705.925	705.925
Ontrekking	1.776.813	907.436	738.878	749.739	353.161	506.774
Stand voorziening per 31/12	1.811.699	1.624.063	1.591.110	1.547.296	1.900.060	2.099.211

Onderstaande grafiek geeft inzicht in de geplande werkzaamheden/uitgaven voor de komende periode.

Conform de meerjarenplanningen onderhoud zijn 2020 de volgende maatregelen groot onderhoud en vervangingsonderhoud voorzien (exclusief P-kosten):

jaar	2020
TBM-overig	78.356
Asfalt	6.300
Bagger	25.700
Elementenverharding	-
Gras	8.800
Halfverharding	5.400
Harde oevers	126.020
Steenbestorting	88.000
Strand	3.600
Zwemwater	15.300
Gebouwen	15.750
Bruggen	56.165
Vlonders en steigers	176.247
Totaal GO	605.638

Er zijn in 2020 geen vervangingsinvesteringen gepland.

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Er zijn geen kasgeldleningen afgesloten. In 2019 worden er ook geen nieuwe kasgeldleningen afgesloten.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. Er zijn vier uitstaande geldleningen zonder herziening gedurende de looptijd. Er is geen sprake van herfinanciering. Derhalve is er geen renterisico.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is gebaseerd op het principe van zero-balancing. Zero-balancing betekent het dagelijks overboeken van het saldo boven een vastgesteld drempelbedrag van minimaal € 250.000 en maximaal € 2,5 miljoen op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist dan wel het aanvullen van een bankrekening ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. Dagelijks worden de rekeningen bij een vooraf vastgesteld bedrag automatisch overgeboekt (afgeroomd) naar de rekening courant die het schap heeft bij 's Rijks schatkist.

4.4 Grondbeleid

Algemeen

Het dagelijks bestuur van recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld. Binnen dit grondbeleid staan enkele uitgangspunten centraal.

- Grond is een middel en geen doel. Voorop staat dat grond en vastgoed middelen zijn om schapsdoelen te bereiken; grondbeleid beantwoordt niet de vraag welke beleidsdoelen bereikt dienen te worden. Die vraag wordt beantwoord in bijvoorbeeld schapsvisies, gebiedsplannen en specifieke projecten. Grondbeleid faciliteert, is op uitvoering gericht en geeft handvatten voor het realiseren van doelstellingen op het vlak van natuur en (openlucht)recreatie, binnen de kaders van de gemeenschappelijke regeling.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie (van zowel kosten als opbrengsten) nagestreefd. Hiermee wordt bijgedragen aan het resultaat van de schapsbegroting.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht. Samenwerking en verbinding met andere publieke en private actoren biedt verbeterde kansen om de ambities voor natuur en recreatie te realiseren. Daarbij is het schap zich steeds bewust van haar rol ten opzichte van andere partijen (waaronder gemeenten, ook gelet op hun planologisch primaat). Het schap handelt in beginsel alleen binnen de begrenzing van taken en doelstellingen zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen - actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie. Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden tussen enerzijds grond en vastgoed en anderzijds maatschappelijke of commerciële (verdien)modellen van derden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap zet in op risicomanagement dat past bij het specifieke risicoprofiel. Daarbij geldt dat het schap in beginsel niet risicodragend deelneemt in gebieds- en vastgoed)ontwikkelingen en niet zelf grond-of opstalexploitaties voert..
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Voor het te voeren grondprijnsbeleid zijn kaders vastgelegd in de periodiek vast te stellen Grondprijnsbrief.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting. Ondanks het

economisch herstel en de toegenomen investeringsbereidheid van ontwikkelende partijen staat de financiële positie van gevestigde ondernemingen in het schapsgebied nog steeds onder druk.

Schapsspecifiek

In programma 1 van de begroting wordt ingegaan op de specifieke grond- en vastgoedontwikkelingen en de daarbij geldende financiële prognoses, kansen en risico's. Daarnaar wordt verwezen.

4.5 Bedrijfsvoering

De ondersteuning van het schap vindt plaats op basis van een Samenwerkingsovereenkomst voor de jaren 2017 en 2018 tussen Staatsbosbeheer, provincie Zuid-Holland en het schap. Staatsbosbeheer en het schap hebben eind 2019 deze overeenkomst verlengd tot uiterlijk 31-12-2020. In deze begroting is de lijn van de afgelopen jaren doorgetrokken om de kosten voor de ondersteuning inzichtelijk te houden.

Productomschrijving	Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	Ontwikkeling	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
Gebiedsbeheer	443.200				443.200
Economisch beheer	60.300				60.300
Regelgeving & handhaving	363.600				363.600
Communicatie	10.400				10.400
Planvorming & gebiedsontwikkeling		108.400			108.400
Marketing & productontwikkeling		-			-
Bestuursproducten				89.200	89.200
Juridische ondersteuning & advisering				11.700	11.700
Financiën				55.100	55.100
Subtotaal	877.500	108.400	-	156.000	1.141.900
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud	133.300				133.300
Totaal					1.275.200

5. Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten 2020

Overzicht van baten en lasten	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
<i>Gewone bedrijfsvoering</i>			
LASTEN			
Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	3.368.302	2.888.703	2.979.265
Programma 2. Ontwikkeling	121.200	104.800	108.400
Algemene dekkingsmiddelen	694	500	500
Onvoorziene lasten	-	-	-
Overhead	190.744	171.600	176.100
Totaal lasten	3.680.940	3.165.603	3.264.265
BATEN			
Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	1.082.512	1.039.780	1.073.280
Programma 2. Ontwikkeling	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	2.701.709	2.167.823	2.203.271
Overhead	-	-	-
Totaal baten	3.784.221	3.207.603	3.276.551
SALDO			
Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	2.285.790	1.848.923	1.905.985
Programma 2. Ontwikkeling	121.200	104.800	108.400
Algemene dekkingsmiddelen	2.701.015-	2.167.323-	2.202.771-
Overhead	190.744	171.600	176.100
Saldo gewone bedrijfsvoering	103.281	42.000	12.286
Kredieten			
<i>Lasten kredieten</i>	<i>427.072</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
- Programma 1	316.416	-	-
- Programma 2	83.001	-	-
- Overhead	27.655	-	-
<i>Baten kredieten (bijdragen derden)</i>	<i>348.779</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
- Programma 2	83.001	-	-
Saldo kredieten	78.293-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	24.989	42.000	12.286
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
<i>Toevoeging reserves</i>	<i>1.453.038</i>	<i>42.000</i>	<i>42.000</i>
- Programma 1	608.682	42.000	42.000
- Programma 2	16.219	-	-
- Algemene dekkingsmiddelen	828.137	-	-
<i>Onttrekking reserves</i>	<i>1.486.419</i>	<i>-</i>	<i>29.714</i>
- Programma 1	667.890	-	29.714
- Programma 2	-	-	-
- Algemene dekkingsmiddelen	800.000	-	-
- Overhead	18.529	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	33.381	42.000-	12.286-
Resultaat	58.370	-	0

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Diverse lasten en baten bedrijfsvoering

In tegenstelling tot de reguliere lasten en baten komen deze exploitatielasten en – baten slechts incidenteel voor door de aard hiervan en/of de oorzaak. Het gaat hierbij om o.a. de effecten van periodieke herzieningen van voorzieningen, de financiële consequenties van uitspraken op beroeps- en bezwaarschriften die niet voorzien kunnen worden en terugontvangen bedragen. Deze zaken, welke niet zijn begroot, worden separaat gepresenteerd om de vergelijkbaarheid over de jaren heen eenvoudiger te maken.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

Inhoudelijke toelichting

De ramingen zijn gebaseerd op de uitgangspunten die in hoofdstuk 2 van deze begroting zijn vermeld.

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat Algemeen Bestuur en financieel toezichthouder kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Algemeen uitgangspunt is dat structurele lasten en baten die lasten en baten zijn die betrekking hebben op posten of beleid met een looptijd van meer dan drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

Uiteenzetting van de financiële positie (geprognosticeerde balans)

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de geprognosticeerde balanscijfers voor de jaren 2019 tot en met 2023. Ter vergelijking zijn de balanscijfers van de jaarrekening 2018 vermeld.

Totaaloverzicht	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
ACTIVA						
Materiële vaste activa	2.373	2.300	2.231	2.164	2.104	2.045
Financiële vaste activa		-	-	-	-	-
Vlottende activa	7.547	5.624	5.539	5.439	5.728	5.819
Totaal activa	9.920	7.923	7.770	7.603	7.832	7.864
PASSIVA						
Reserves	3.850	3.795	3.837	3.879	3.921	3.921
(Geraamd) resultaat		-	-	-	-	-
Voorzieningen	1.812	1.625	1.593	1.549	1.902	2.101
Langlopende schulden	1.805	1.643	1.480	1.315	1.149	982
Vlottende passiva	2.453	860	860	860	860	860
Totaal passiva	9.920	7.923	7.770	7.603	7.832	7.864

Bedragen x € 1.000

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

De geprognosticeerde balanscijfers lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Materiële vaste activa

In het bovenstaande totaaloverzicht zijn de afschrijvingen van de komende jaren verwerkt.

Financiële vaste activa

N.v.t.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn het saldo van de passiva en de materiele vaste activa.

Reserves

Staat van reserves	Saldo 1-1-2019	Resultaat bestemming	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2020	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2020
Algemene Reserve	1.969	-	-	-	1.969	-	-	1.969
BESTEMMINGSRESERVES								
Investeringsreserve	916	-	-	97	819	-	-	819
Bestemmingsreserve Kwaliteitsimpuls gebieden	1	-	-	-	1	-	-	1
Bestemmingsreserve Rotterdamse Reddingsbrigade	252	-	42	-	294	42	-	336
Bestemmingsreserve Vervangingsinvesteringen	151	-	-	-	151	-	-	151
Afschrijvingsreserve	561	-	-	-	561	-	-	561
Subtotaal bestemmingsreserves	1.881		42	97	1.826	42		1.868
Totaal	3.850		42	97	3.795	42		3.837

Bedragen x € 1.000

Meerjarig perspectief staat van reserves	Saldo 1-1-2021	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2022	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2023	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2023
Algemene Reserve	1.969	-	-	1.969	-	-	1.969	-	-	1.969
BESTEMMINGSRESERVES										
Investeringsreserve	819	-	-	819	-	-	819	-	-	819
Bestemmingsreserve Kwaliteitsimpuls gebieden	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1
Bestemmingsreserve Rotterdamse Reddingsbrigade	336	42	-	378	42	-	420	-	-	420
Bestemmingsreserve Vervangingsinvesteringen	151	-	-	151	-	-	151	-	-	151
Afschrijvingsreserve	561	-	-	561	-	-	561	-	-	561
Subtotaal bestemmingsreserves	1.868	42		1.910	42		1.952			1.952
Totaal	3.837	42		3.879	42		3.921			3.921

Bedragen x € 1.000

Toelichting:

Algemene Reserve:

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

Investeringsreserve:

Het doel van de investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen.

Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade:

Deze reserve is bestemd voor het dekken van de kosten van vervangingsinvesteringen voor de Rotterdamse Reddingsbrigade.

Reserve Kwaliteitsimpuls gebieden:

Deze reserve is gevormd voor het dekken van de kosten van nieuwe ontwikkelingen. In 2020 worden geen mutaties voorzien.

Reserve Vervangingsinvesteringen:

Deze reserve is gevormd als dekking voor de toekomstige vervangingsinvesteringen. Voor het boekjaar 2020 worden geen vervangingsinvesteringen voorzien.

Reserve Afschrijvingen

Met ingang van 2018 wordt de reserve Afschrijvingen gevormd. Deze reserve is bedoeld ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingen van investeringen met maatschappelijk nut die vanaf 2018 volgens de gewijzigde verslaggevingsvoorschriften moeten worden geactiveerd.

Vorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 1-1-2019	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2020	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2020
Voorziening Groot Onderhoud	1.812	720	907	1.625	706	738	1.593
Totaal	1.812	720	907	1.625	706	738	1.593

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen	Saldo 1-1-2021	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2022	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2023	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2023
Voorziening Groot Onderhoud	1.593	706	750	1.549	706	353	1.902	706	507	2.101
Totaal	1.593	706	750	1.549	706	353	1.902	706	507	2.101

Voorziening groot onderhoud

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig verdelen van de lasten van groot onderhoud over de jaren. Hiertoe wordt jaarlijks een gelijkblijvende dotatie ten laste van de exploitatie gebracht. De werkelijke grootonderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening verantwoord.

Langlopende schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Dit betreft onderhandse leningen en waarborgsommen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn in de meerjarenraming constant gehouden.

Meerjarenraming

Overzicht van baten en lasten in meerjarig perspectief	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten en baten gewone bedrijfsvoering				
Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	2.979.265	2.979.285	2.979.285	2.970.614
Programma 2. Ontwikkeling	108.400	108.400	108.400	108.400
Algemene Dekkingsmiddelen	500	500	500	500
Overhead	176.100	176.100	176.100	176.100
Baten gewone bedrijfsvoering				
Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	1.073.280	1.073.300	1.073.300	1.073.300
Programma 2. Ontwikkeling	-	-	-	-
Algemene Dekkingsmiddelen	2.203.271	2.203.271	2.203.271	2.194.600
Overhead	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	12.286	12.286	12.286	12.286
Kredieten				
Lasten kredieten	-	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	12.286	12.286	12.286	12.286
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Toevoeging reserves	42.000	42.000	42.000	42.000
Onttrekking reserves	29.714	29.714	29.714	29.714
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	12.286-	12.286-	12.286-	12.286-
Resultaat	0	0-	0-	0

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 “Uitgangspunten”.

Toelichting op belangrijke ontwikkelingen

Structureel evenwicht

Voor een toelichting op het begrip “structureel evenwicht” wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van baten en lasten (zie het begin van dit hoofdstuk). Het structureel en reël begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten). De meerjarenbegroting is structureel sluitend. Er zijn vanaf 2020 geen incidentele baten en lasten voorzien.

In het structureel saldo van de begroting zijn de volgende structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves begrepen.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Structurele toevoegingen				
- Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	42	42	42	42
Totaal	42	42	42	42
Structurele onttrekkingen				
Totaal	-	-	-	-

6. Bijlagen

Bijlage “Programma’s, producten en taakvelden”.

Verdeling taakvelden	lasten 2020	baten 2020	saldo 2020
Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden			
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Gebiedsbeheer</i>	2.403.454	362.280	2.041.174-
	2.403.454	362.280	2.041.174-
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Economisch beheer</i>	188.611	711.000	522.389
	188.611	711.000	522.389
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Regelgeving & Handhaving</i>	364.400	-	364.400-
	364.400	-	364.400-
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Communicatie</i>	22.800	-	22.800-
	22.800	-	22.800-
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	2.979.265	1.073.280	1.905.985-
Ontwikkeling			
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Planvorming & gebiedsontwikkeling</i>	108.400	-	108.400-
	108.400	-	108.400-
Totaal Ontwikkeling	108.400	-	108.400-
Algemene dekkingsmiddelen			
- Treasury	500	-	500-
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	-	-	-
	500	-	500-
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie <i>Bijdrage van de provincie ZH en gemeente Rotterdam</i>	-	1.125.249	1.125.249
	-	1.125.249	1.125.249
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	500	1.125.249	1.124.749
Overhead			
- Overhead <i>Bestuursproducten</i>	94.500	-	94.500-
	94.500	-	94.500-
- Overhead <i>Juridische ondersteuning en advisering</i>	15.100	-	15.100-
	15.100	-	15.100-
- Overhead <i>Financiën</i>	66.500	-	66.500-
	66.500	-	66.500-
Totaal Overhead	176.100	-	176.100-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.264.265	2.198.529	1.065.736-
Kredieten			
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	-	-	-
Totaal Ontwikkeling	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	3.264.265	2.198.529	1.065.736-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
- Overige baten en lasten Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	42.000	29.714	12.286-
Totaal Ontwikkeling	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	42.000	29.714	12.286-
Resultaat	3.306.265	2.228.243	1.078.022-
Algemene Dekkingsmiddelen			
Deelnemersbijdrage		1.078.022	
Totaaltelling lasten en baten	3.306.265	3.306.265	

Bijlage “Samenvatting bedragen per taakveld”

Verdeling taakvelden	lasten 2020	baten 2020	saldo 2020
- Overhead	176.100	-	176.100-
- Treasury	500	-	500-
- Overige baten en lasten	42.000	29.714	12.286-
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.087.665	2.198.529	889.136-
- Resultaat van de rekening baten en lasten	-	1.078.022	1.078.022
Totaaltelling lasten en baten	3.306.265	3.306.265	0

Bijlage "Conversiestaat"

Productomschrijving	BEGROTING 2020		
	lasten 2020	baten 2020	saldo 2020
Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden			
Dienstverlening SBB	443.200		443.200-
Materiële lasten	1.960.254	362.280	1.597.974-
<i>Gebiedsbeheer</i>	2.403.454	362.280	2.041.174-
Dienstverlening SBB	60.300		60.300-
Materiële lasten	128.311	711.000	582.689
<i>Economisch beheer</i>	188.611	711.000	522.389
Dienstverlening SBB	363.600		363.600-
Materiële lasten	800	-	800-
<i>Regelgeving & Handhaving</i>	364.400	-	364.400-
Materiële lasten	12.400	-	12.400-
<i>Communicatie</i>	22.800	-	22.800-
Totaal Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	2.979.265	1.073.280	1.905.985-
Ontwikkeling			
Materiële lasten	-	-	-
<i>Planvorming & gebiedsontwikkeling</i>	108.400	-	108.400-
Totaal ontwikkeling	108.400	-	108.400-
Algemene dekkingsmiddelen			
Bank- en treasurykosten	500		500-
Onvoorzien lasten	-		-
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	500	-	500-
Bijdrage van de provincie ZH		975.249	975.249
Bijdrage van de gemeente Rotterdam		150.000	150.000
<i>Bijdragen</i>	-	1.125.249	1.125.249
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	500	1.125.249	1.124.749
Overhead			
Materiële lasten	5.300	-	5.300-
<i>Bestuursproducten</i>	94.500	-	94.500-
Materiële lasten	3.400	-	3.400-
<i>Juridische ondersteuning en advisering</i>	15.100	-	15.100-
Materiële lasten	11.400	-	11.400-
<i>Financiën</i>	66.500	-	66.500-
Totaal Overhead	176.100	-	176.100-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.264.265	2.198.529	1.065.736-
Kredieten			
Totaal programma 1	-	-	-
Totaal programma 2	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-
Totaal saldo van batens en lasten	3.264.265	2.198.529	1.065.736-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			
Totaal programma 1	42.000	29.714	12.286-
Totaal programma 2	-	-	-
Totaal Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal Overhead	-	-	-
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	42.000	29.714	12.286-
Resultaat	3.306.265	2.228.243	1.078.022-
Algemene Dekkingsmiddelen			
Deelnemersbijdrage		1.078.022	
Totaaltelling lasten en batens	3.306.265	3.306.265	